Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

Directie Multilaterale Organisaties en Mensenrechten
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1207584652-49

Bijlage(n)
1

Datum 23 april 2024
Betreft Aanbieding Toetsingskader Risicoregelingen Afrikaanse Ontwikkelingsbank

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u het toetsingskader risicoregelingen aan inzake de verhoging van het Nederlandse garantiekapitaal (*callable capital*) bij de Afrikaanse Ontwikkelingsbank (de Bank). De verhoging van het Nederlandse garantiekapitaal bij de Bank van maximaal EUR 915 miljoen dient om een afwaardering van de AAA-kredietstatus van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank te voorkomen. De AAA-kredietstatus stelt de Bank in staat om goedkoop financiering aan te trekken op de kapitaalmarkt en aantrekkelijk geprijsde leningen aan de Afrikaanse lidstaten van de AfDB te verstrekken ten behoeve van hun economische ontwikkeling. Een afwaardering van de kredietstatus van de Bank leidt tot verminderde leencapaciteit en hogere rentes. De aandeelhouders van de Bank hebben daarom unaniem besloten dat een verhoging van het garantiekapitaal noodzakelijk is om dit te voorkomen. De AfDB werkt daarnaast aan het verbeteren van de kredietwaardigheid op de lange termijn om te voorkomen dat verdere verhogingen van het kapitaal nodig zullen zijn. De minister voor BHOS ziet er samen met andere aandeelhouders op toe dat deze maatregelen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.

Alle aandeelhouders is gevraagd om naar rato hun garantiekapitaal te verhogen, omdat de oplossing van de ontstane problematiek een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is. Tijdens de onderhandelingen over de hoogte van het totale garantiekapitaal worden twee financieringsscenario's overwogen. Een grote meerderheid van de lidstaten heeft een voorkeur uitgesproken voor het hoge financieringsscenario. Het toetsingskader gaat daarom uit van een verhoging van het garantiekapitaal conform het hoge scenario. Definitieve besluitvorming over de hoogte van het financieringsscenario vindt eind mei plaats tijdens de jaarvergadering van de Bank. Het kabinet blijft tot die tijd inzetten op het lage financieringsscenario. Mocht alsnog worden besloten tot het lage scenario, dan zal dit worden gecorrigeerd in de suppletoire begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) voor Prinsjesdag. De verhoging van het garantiekapitaal betreft geen uitgave en zal alleen in een uitzonderlijke situatie, zoals het faillissement van de AfDB, leiden tot een kasuitgave. De verhoging van

het garantiekapitaal is verwerkt in de Eerste Suppletoire begroting van BHOS, welke ook aan uw Kamer is toegezonden.

Onze Referentie
BZDOC-1207584652-49

De minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking,

Liesje Schreinemacher

Toetsingskader African Development Bank General Callable Capital Increase 2024

Inleiding

De *African Development Bank* (AfDB) is een onderdeel van de *African Development Bank Group*. De AfDB verstrekt leningen aan middeninkomenslanden en kredietwaardige lage-inkomenslanden in Afrika ter bevordering van hun duurzame economische ontwikkeling.

De aandeelhouders van de AfDB zijn de 81 lidstaten. Het aandelenkapitaal bestaat uit twee delen: i) een volgestort deel: het 'ingelegde kapitaal' (*paid-in capital)* en een niet-volgestort deel: het 'garantiekapitaal' (*callable capital*). Op basis van deze kapitaalinleg kan de AfDB aanvullende financiering aantrekken op de kapitaalmarkt middels de uitgifte van obligaties. Het ingelegde kapitaal van de aandelen fungeert als het 'eigen vermogen' van de bank. Het garantiekapitaal fungeert als garantie op de verplichtingen van de AfDB tegenover haar obligatiehouders. De totale middelen worden vervolgens als leningen aan de Afrikaanse lidstaten van de AfDB verstrekt. Mede op basis van de *AAA-rating* van een klein aantal niet-regionale aandeelhouders, waaronder Nederland[1], heeft de Bank een *AAA-rating*. De bank heeft een *standalone rating* AA. Door deze hoge *credit rating* kan de AfDB goedkoop financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en zodoende aantrekkelijk geprijsde leningen aan de Afrikaanse lidstaten verstrekken. De bank is hiermee na China en de Wereldbank de grootste verstrekker van financiering in Afrika en een belangrijke partner om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) en de klimaatdoelstellingen in Afrika te behalen.

Op 1 augustus 2023 heeft de kredietbeoordelaar Fitch de *credit rating* van de Verenigde Staten afgewaardeerd van AAA naar AA+. Door het verband dat de kredietbeoordelaars leggen tussen de kredietwaardigheid van de aandeelhouders en de kredietwaardigheid van de AfDB, komt de *AAA-rating* van de bank in gevaar. Een afwaardering van de Bank zou de mogelijkheid om goedkoper middelen aan te trekken negatief beïnvloeden, ten koste van Afrikaanse lidstaten die vervolgens de beschikbare leenvolumes van de Bank zien opdrogen. De aandeelhouders van de AfDB, onder wie Nederland, zijn het erover eens dat alles in het werk gesteld moet worden om dit te voorkomen door de *AAA-rating* van de AfDB te behouden. Op 9 februari 2024 heeft een ruime meerderheid van de Raad van Gouverneurs van de AfDB in een zitting van het *Governors' Consultative Committee* gestemd voor een algemene verhoging van het garantiekapitaal (*General Callable Capital Increase,* GCCI) van de AfDB met in beginsel UA 88,1 miljard[2] (EUR 108,1 miljard) waarvan UA 9 miljard (EUR 11 miljard) AAA-garantiekapitaal.

Nederland heeft een aandeel van 0,846%[3] in de AfDB, met bijbehorend stemrecht van 0,876%. De voorgestelde algemene verhoging van het garantiekapitaal impliceert dat Nederland haar bestaande garantiekapitaal verhoogt met een bedrag van UA 745.330.000 (EUR 914,6 miljoen). Na de laatste kapitaalverhoging van de AfDB bedroeg het Nederlandse garantiekapitaal bij de AfDB thans EUR 1.575 miljoen[4].

Het stemrecht dat Nederland binnen de AfDB heeft, is gebaseerd op zowel het ingelegde kapitaal als het garantiekapitaal van de bank. Het huidige Nederlandse stemrecht (0,876%) is kleiner dan dat van vergelijkbare landen als Denemarken (1,16%), Noorwegen (1,17%), Zweden (1,56%) of Zwitserland (1,46%) en ook kleiner dan op basis van de omvang van de Nederlandse economie en het Nederlandse aandeel bij andere multilaterale instellingen verwacht mag worden. Mocht Nederland niet deelnemen

---

[1] Landen met *AAA-rating:* Denemarken, Duitsland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Zweden en Zwitserland

[2] UA = Unit of Account. Dit is de virtuele munteenheid waarmee bij de AfDB wordt gerekend 1 UA = 1 SDR.
1 SDR = 1,327 USD (Peildatum 1 maart 2024. IMF: IMF (2024) Currency units per SDR for March 2024)
1 USD = 0,925 EUR (Peildatum 1 januari 2024. BZ: *corporate rate*)

[3] AfDB (2024) Statement of subscription and voting powers as at 30 September 2023

[4] Ministerie van Financiën (2024) Memorie van toelichting 2024. Begroting XVII. Overzicht risicoregelingen

aan de algemene verhoging van het garantiekapitaal dan zal het Nederlandse stemrecht in de bank met 37,6% afnemen tot 0,547%. Afname van de Nederlandse invloed binnen de Bank is onomkeerbaar. De voor Nederland bestemde aandelen worden dan namelijk ter beschikking gesteld aan de overige niet-Afrikaanse lidstaten. Nederland vormt samen met het Verenigd Koninkrijk en Italië binnen de bank een kiesgroep. Afname van het Nederlandse aandeel in de bank zal ook van invloed zijn op de verhoudingen binnen de kiesgroep waar Nederland nu nog voor bepaalde perioden aanspraak kan maken op de functie van Plaatsvervangend Bewindvoerder (*non-resident*) en *Senior Advisor.* Bij verdere afname van het Nederlandse aandeel zullen deze functies mogelijk ook ter discussie worden gesteld. De mogelijkheden om het beleid van de AfDB effectief te beïnvloeden nemen hiermee af. Het merendeel van de aandeelhouders van de AfDB zijn Afrikaanse lidstaten (60%). De AfDB geniet daardoor een grote mate van Afrikaans eigenaarschap en is een belangrijke organisatie voor het Afrikaanse continent. De AfDB ondersteunen is zodoende in lijn met de rijksbrede Afrikastrategie voor 2023-2032 van het kabinet en het rijksbrede beleidskader Mondiaal Multilateralisme.

Het garantiekapitaal betreft geen reguliere garantie maar valt wel binnen de reikwijdte van het beleidskader risicoregelingen. Daarom wordt deze verhoging van het garantiekapitaal getoetst aan de hand van het toetsingskader.

Probleemstelling en rol van de overheid

1. Wat is het probleem dat aanleiding is voor het beleidsvoorstel?

Ontwikkelingsbanken krijgen van kredietbeoordelaars zowel een *standalone rating* als een *final rating*. De *standalone rating* wordt bepaald door de kredietwaardigheid van de instelling zelf. In de *final rating* wordt rekening gehouden met andere aspecten zoals garanties van aandeelhouders. De *final rating* bepaalt tegen welke rentes ontwikkelingsbanken kunnen lenen op de kapitaalmarkten. Het merendeel van de aandeelhouders (60%) van de AfDB zijn Afrikaanse lidstaten die gemiddeld een lagere *credit rating* hebben dan de niet-regionale aandeelhouders (40%). De *standalone rating* van de AfDB is met AA lager dan bij andere multilaterale ontwikkelingsbanken. Dit komt omdat de leningen verschaft worden aan Afrikaanse landen met een lagere kredietstatus, wat de totale leenportefeuille risicovoller maakt. De AfDB is daarom afhankelijk van AAA-aandeelhouders, zoals Nederland, voor het aanleveren van garantiekapitaal voor behoud van de *AAA final credit rating*.

Op 1 augustus 2023 verlaagde kredietbeoordelaar Fitch de kredietstatus van de Verenigde Staten (VS) van AAA naar AA+. De VS leverde 38% van het totale AAA-garantiekapitaal (ter vergelijking: Nederland levert momenteel 5,1% van het totale AAA-kapitaal). De VS kan dit probleem niet oplossen, behalve door weer AAA-kredietstatushouder te worden. Als gevolg van de afwaardering van de VS komt de AAA-kredietstatus van de AfDB in gevaar vanaf 2024. Dit zal negatieve gevolgen hebben voor de financiering op het Afrikaanse continent. De jaarlijkse uitleencapaciteit van de AfDB was in 2023 EUR 6,8 miljard. Als de AfDB haar AAA-kredietstatus verliest, moet de bank de uitleencapaciteit verlagen met EUR 13,4 miljard[5] cumulatief in de komende tien jaar. Daarnaast zullen de rentes op leningen aan ontwikkelingslanden met 5-20 basispunten verhoogd moeten worden en zullen investeerders 20% extra risicokapitaal opzij moeten inzetten om AfDB obligaties te kunnen kopen.

De oplossing op de korte termijn ligt in het verhogen van het garantiekapitaal middels een algemene verhoging van het garantiekapitaal van de bank (*General Callable Capital Increase*, GCCI). Alle aandeelhouders kunnen hierop inschrijven naar rato van hun bestaande aandeel, waarvoor zij aandelen en bijbehorend stemrecht krijgen. De verdeling van de aandelen en stemrechten blijven na deelname aan de GCCI grofweg hetzelfde, mits elke lidstaat meedoet.[6] De Verenigde Staten hebben aangegeven mee te zullen doen met de GCCI en zullen UA 5,6 miljard (EUR 6,87 miljard) extra garantiekapitaal inleggen.

Mocht Nederland niet deelnemen aan de algemene verhoging van het garantiekapitaal dan zal het huidige Nederlandse aandeel van 0,876% in de bank met 37,6% afnemen tot 0,547%.

De oplossing op de lange termijn voor het verbeteren van de kredietwaardigheid van de AfDB is om de *standalone* rating van de bank te verbeteren. De Nederlandse beleidsinzet is erop gericht om dit te realiseren. De bank werkt aan het uitwerken van houdbare oplossingen op de lange termijn.

Nederlandse positie AfDB	**Stemrechten NL bij de AfDB**	**Garantiekapitaal NL**
Huidige situatie	0,876%	EUR 1.575 miljoen
Na GCCI (mits alle landen meedoen)	0,856%[7]	EUR 2.490 miljoen
Als NL niet meedoet aan GCCI	0,547%	EUR 1.575 miljoen

[5] Volgens berekeningen van de AfDB.

[6] Zie voor een volledig overzicht van verdeling regionale en niet-regionale lidstaten Annex I.

[7] Verschil aandelen wordt verklaard doordat in de prognose van de AfDB ervanuit wordt gegaan dat alle lidstaten alle aandelen kopen, wat niet is gebeurd tijdens GCI-VII.

2. Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?

Nederland is één van de 27 niet-regionale aandeelhouders van de AfDB. Daarnaast zijn alle Afrikaanse landen aandeelhouder. Gezien de omvang en het internationale mandaat van de AfDB is deze taak belegd bij het Rijk en niet bij andere overheden.

De Afrikaanse Ontwikkelingsbank is als beleidsadviserende en uitvoerende organisatie een relevante partner voor een breed scala aan prioriteiten van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS). De AfDB is, na de Wereldbank, de belangrijkste multilaterale ontwikkelingsbank op het Afrikaanse continent. De AfDB is de enige ontwikkelingsbank uitsluitend gericht op Afrika en daarnaast de enige IFI met de hoogste AAA-kredietwaardering die op het Afrikaanse continent is gevestigd. De activiteiten van de AfDB dragen bij aan verbetering van de leefomstandigheden in de lenende landen, het behalen van de SDG's en het Klimaatakkoord van Parijs. Daarnaast draagt de AfDB bij aan het terugdringen van de grondoorzaken van migratie door te investeren in de economische ontwikkeling van Afrikaanse landen. Als de AfDB de AAA-kredietstatus verliest, zal de bank haar uitleencapaciteit moeten verlagen en hogere rentes voor leningen aan Afrikaanse landen moeten rekenen. De AfDB ondersteunen is in lijn met de rijksbrede Afrikastrategie voor 2023-2032 van het kabinet. Hierin staat dat Nederland bij zal dragen aan versterkte financiële en institutionele kaders in Afrika en multilateraal.

Participeren in de ophoging van het garantiekapitaal is een sterk geopolitiek signaal naar Afrikaanse landen. De AfDB is de enige ontwikkelingsbank waar het merendeel (60%) van de aandelen statutair vastgelegd is en in handen is van Afrikaanse aandeelhouders. Het restant is eigendom van niet-regionale aandeelhouders, zoals Nederland. Hierdoor geniet de AfDB grote legitimiteit onder Afrikaanse lidstaten. Steun aan de AfDB draagt daarom bij aan versterkt engagement met het Mondiale Zuiden en is in lijn met het rijksbrede beleidskader Mondiaal Multilateralisme.

Nederland is samen met Denemarken, Duitsland, Luxemburg, Noorwegen, Zweden en Zwitserland één van de weinige landen die de AfDB kunnen steunen met AAA-garantiekapitaal. De andere AAA-aandeelhouders hebben inmiddels allemaal aangegeven dat zij deel zullen nemen aan een verhoging van het garantiekapitaal van de bank. Andere belangrijke aandeelhouders, zoals de VS en het VK, staan ook welwillend tegenover het voorstel en zullen hun deel van het garantiekapitaal inleggen. Tot nu toe heeft nog geen enkel land aangegeven niet mee te zullen doen met de algemene verhoging van het garantiekapitaal. Het is voor Nederland belangrijk dat de andere AAA-lidstaten ook naar rato van hun aandeel instemmen met de kapitaalverhoging omdat de oplossing van de ontstane problematiek een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid betreft.

De AfDB volgt de aanbevelingen van de *Capital Adequacy Frameworks Review* van de G20 op. Nederland steunt de implementatie van deze aanbevelingen bij de internationale financiële instellingen. Hiermee wordt getracht om donormiddelen nog efficiënter in te zetten.

3. Is het voorstel voor de risicoregeling:
a. ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of
b. het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten. Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten.

Nederland is aandeelhouder van de AfDB en andere multilaterale ontwikkelingsbanken. De unieke rol van deze banken als katalysator van de markt is een van hun krachten en

staat voorop bij de Nederlandse inzet. Om deze kracht te kunnen benutten is de AfDB afhankelijk van de inleg van aandeelhouders met een goede kredietwaardigheid, zoals Nederland. Het betreft hier geen nieuwe garantie, maar een verhoging onder een reeds langlopende risicoregeling voor een internationale financiële instelling.

Bijdragen aan multilaterale ontwikkelingsbanken is een efficiënte manier van ontwikkelingsfinanciering mede door het *multiplierefect*. De AAA-kredietstatus stelt de Bank in staat op basis van het ingelegd kapitaal voordelig een veelvoud aan financiering aan te trekken op financiële markten door obligaties uit te geven. Deze financiering kan vervolgens tegen gunstige voorwaarden worden geïnvesteerd in projecten en programma's voor economische ontwikkeling in Afrikaanse landen. Door deze hefboomwerking, de revolverende werking en het genereren van eigen netto-inkomsten, kan de AfDB ieder jaar substantiële bedragen tegen gunstige financiering uitzetten in ontwikkelingslanden. Sinds 1967 heeft de AfDB voor cumulatief UA 125 miljard[8] (EUR 153 miljard) aan leningen kunnen verstrekken aan Afrikaanse lidstaten op basis van een relatief beperkte historische kapitaalinleg van aandeelhouders van UA 9,9 miljard (EUR 12 miljard). Andere investeerders co-investeren daarnaast in veel van de projecten van de AfDB. De verhoging van de garantie aan de AfDB is daarmee een instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd.

Het verhogen van het garantiekapitaal bij een andere ontwikkelingsbank is geen doelmatig alternatief. Ten eerste omdat deze banken al over een *standalone* AAA-*rating* beschikken. Een verhoging van het garantiekapitaal heeft daarom geen effect op hun *final rating* en hun capaciteit om financiering te verstrekken. Daarnaast geniet de AfDB een grotere legitimiteit onder Afrikaanse lidstaten dan andere multilaterale ontwikkelingsbanken. De AfDB is als essentiële speler in de financiële architectuur van Afrika een belangrijke partner in de uitvoering van het Nederlands buitenlandbeleid.

Een alternatief beleidsinstrument om hetzelfde doel te bereiken van het aanvullen van het garantiekapitaal van de AfDB is een reguliere kapitaalverhoging. De laatste, zevende kapitaalverhoging (GCI-VII) vond plaats in 2020. De volgende, achtste kapitaalverhoging zal plaatsvinden in 2030. Dit is te laat om de kapitaalpositie van de AfDB op de korte termijn te beschermen. Bij een reguliere kapitaalverhoging is daarnaast sprake van ingelegd kapitaal dat, anders dan garantiekapitaal, direct op de begroting drukt.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

Het garantiekapitaal dient om het risico af te dekken dat de AfDB haar verplichtingen tegenover haar obligatiehouders niet meer kan voldoen. Met andere woorden, garantiekapitaal dient om een faillissement van de AfDB te voorkomen. Aangezien de AfDB momenteel een zelfstandige AA-*rating* heeft, is de kans dat de AfDB in faillissement raakt nihil. Sinds de oprichting van de bank in 1964 is nog nooit een beroep gedaan op de uitgegeven garanties, ook niet gedurende de periode van hoge Afrikaanse schulden eind vorige eeuw of gedurende de financiële crisis van 2008.

Net als andere IFI's geniet de AfDB de zogenaamde *Preferred Creditor Treatment* (PCT). Dat betekent dat indien klantlanden betalingsbalansproblemen kennen, deze de AfDB bij betalingen voorrang verlenen boven andere (niet-IFI) crediteuren. Dit wordt ook erkend door de kredietbeoordelaars. Mocht een soevereine crediteur achterstallig raken op bankleningen dan zal de AfDB als sanctie nieuwe financiering stopzetten. De verschillende internationale financiële instellingen treden hierbij gezamenlijk op: een achterstand bij de ene instelling leidt daardoor ook tot sancties bij andere instellingen. Mede door deze solidariteit zijn achterstanden op AfDB-leningen zeldzaam.

[8] AfDB (2024) Overview of the African Development Bank Group - In Brief

In dit licht is het niet nodig om dit risico te compenseren door andere risicoregelingen met grotere risico's te verminderen.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk:
a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?
b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?
c. Wat is de inschatting van het risico voor het Rijk in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

Het verstrekken van garanties gaat gepaard met risico's. In dit geval gaat het om het risico dat de AfDB deze garanties moet inroepen als de Bank failliet zou gaan. Het is waardevol om nogmaals te benadrukken dat de financiële steun van de AfDB vooral uit leningen bestaat die over een bepaalde periode terugbetaald moeten worden. Het hoogwaardige risicoraamwerk van de AfDB, in combinatie met bijzondere status die multilaterale ontwikkelingsbanken zoals de AfDB hebben (de zgn. *Preferred Creditor Treatment*, zie vraag 4) maakt het dat de risico dat de AfDB haar garantie moet inroepen, zeer klein is.

a) *Totaalrisico*:

De huidige garantie aan de AfDB bedraagt sinds de reguliere kapitaalverhoging GCI-VII in 2020 EUR 1.575 miljoen. Na de verhoging van UA 745.330.000 (EUR 915 miljoen) stijgt deze tot EUR 2.490 miljoen. Zoals gebruikelijk bij multilaterale ontwikkelingsbanken wordt voor deze garantie geen premie ontvangen en worden geen middelen gestort in een begrotingsreserve. Het instellen van een premieafdracht zou leiden tot hogere financieringskosten voor klantlanden waardoor de AfDB minder effectief kan bijdragen aan haar mandaat, namelijk het bevorderen van duurzame economische groei in Afrika.

Het garantiekapitaal dient om het risico af te dekken dat de AfDB haar verplichtingen jegens haar obligatiehouders niet meer kan voldoen. Met andere woorden, garantiekapitaal dient om een faillissement van de AfDB te voorkomen. Aangezien de AfDB momenteel een zelfstandige AA-*rating* heeft, is de kans dat de AfDB in faillissement raakt nihil.

b) *Verhouding risico/rendement*:

De Nederlandse deelname aan de verhoging van het AAA-garantiekapitaal zorgt ervoor dat per jaar aanvullend EUR 68 miljoen aan investeringen kunnen blijven plaatsvinden, omgerekend naar het Nederlandse aandeel van het AAA-garantiekapitaal[9]. Aangezien er voor deze maatregel geen begrotingsreserve wordt aangehouden en het risico nihil is, is dit een doelmatige wijze van investeringen mogelijk maken op het Afrikaanse continent.

c) *Inschatting van het risico:*

Het risico voor het rijk wordt, gegeven de informatie onder 4 en 5a, ingeschat op nihil in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingsduur en beheersingsmate. De waarschijnlijkheid op inroepen van het garantiekapitaal is zoals vermeld onder punt 5a zeer klein. De impact van het inroepen van het *callable capital* is theoretisch gezien gelijk aan het totaal van de uitstaande garantie. In realiteit zal in het geval van een dergelijke *call* slechts een gedeelte van deze garantie worden ingeroepen om de bank te behoeden voor een faillissement. De blootstellingsduur is in principe oneindig aangezien aandelen niet voor een beperkte periode worden uitgegeven, maar de voorziene

[9] EUR 13,4 miljard/ 10 jaar * aandeel van 5,1% van totale AAA garantiekapitaal = EUR 68 miljoen

kapitaalverhoging in 2030 biedt de mogelijkheid om de kapitaalpositie te herzien en de verhouding ingelegd kapitaal en garantiekapitaal aan te passen. Aangezien dit een verhoging van een al bestaande risicoregeling betreft is de impact op de beheersing nihil.

6. Welke risicobeheersende en risico-mitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren. Heeft de budgettair verantwoordelijke minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

In het 'kapitaalbeheersingsraamwerk'[10] van de AfDB is vastgelegd dat de aandeelhouders willen dat de bank haar AAA-kredietbeoordeling behoudt. Alle interne financiële- en controleprocessen van de AfDB zijn er dan ook op gericht om deze AAA-waardering te behouden. Hiermee wordt voorkomen dat de bank te grote risico's loopt. De AfDB voert een prudent beleid met als expliciet doel om deze AAA-*rating* te behouden en het risico op het inroepen van het garantiekapitaal op nihil te houden.

Mocht in de toekomst de situatie dreigen dat de AfDB richting een faillissement zou gaan dan bestaan er verschillende mitigerende maatregelen. Ten eerste valt dit risico vroegtijdig te signaleren. De AfDB wordt door drie onafhankelijke kredietbeoordelaars beoordeeld. Toename van risico's voor de kapitaalpositie van de AfDB wordt gesignaleerd in slechtere kredietwaardering van de AfDB. Dit leidt direct tot interventie van de aandeelhouders. Ten tweede hebben de aandeelhouders en het management van de AfDB vervolgens diverse instrumenten tot hun beschikking om een faillissement te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan: de verkoop van schatkistpapier door de AfDB, de uitgifte van aanvullend ingelegd kapitaal, het verlagen van het leenvolume of de verkoop van deel van leningenportefeuille. Al deze maatregelen hebben geen of slechts beperkte impact op de begroting van Nederland. Pas als al deze maatregelen zijn doorlopen zou het garantiekapitaal worden ingeroepen.

Sinds de oprichting van de AfDB in 1964 is nog nooit een beroep gedaan op de uitgegeven garanties. Ook bij andere multilaterale ontwikkelingsbanken is nog nooit een beroep gedaan op de garanties. Daarnaast geniet de AfDB, net als andere IFI's, de zogenaamde *Preferred Creditor Treatment* (PCT) (zie vraag 4). Dit verkleint het risico op het faillissement van de AfDB.

De AfDB zal naast de uitgifte van extra garantiekapitaal voor het behoud van de *final AAA-rating* ook werken aan het behalen van een *standalone AAA-rating* op de langere termijn. Instrumenten om dit te bereiken zijn bijvoorbeeld het laag houden van de *NPL-ratio*, de uitgifte van hybride kapitaal en risico-mitigerende maatregelen zoals *exposure exchange agreements*.

De minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is Gouverneur bij de AfDB en vertegenwoordigt Nederland in de Raad van Gouverneurs, het hoogste bestuursorgaan van de AfDB. Daarnaast is Nederland op het hoofdkantoor van de Bank in Abidjan, Ivoorkust permanent vertegenwoordigd in het kantoor van de Raad van Bewindvoerders. Zo kan Nederland via haar vertegenwoordiging in de Bank en in samenspraak met de andere aandeelhouders invloed uitoefenen op de besluitvorming binnen de AfDB. Verwatering van het Nederlandse aandeel in de bank zou deze invloed verkleinen. De minister voor BHOS zal er als vertegenwoordiger van Nederland bij de Bank op toezien dat de AfDB werkt aan het behalen van een *standalone AAA-rating* op de lange termijn.

[10] *Capital Adequacy Framework*

7. Bij complexe risico's hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risico-beheersende en risico-mitigerende maatregelen van Rijk?

N.v.t.

Vormgeving

8. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

De aandeelhouders ontvangen geen premie voor garanties aan de AfDB. Het door hen ter beschikking gestelde kapitaal en garanties zijn zonder winstbejag verstrekt. Er wordt door de aandeelhouders geen dividend of andere vergoeding gevraagd. De financiële voordelen van de garantie komen ten goede aan het eigen vermogen van de AfDB en dienen zo de doelstellingen uit het mandaat van de Bank. Dit eigen vermogen behoort toe aan de aandeelhouders, waaronder Nederland. Dankzij het genereren van eigen netto-inkomsten, kan de AfDB ieder jaar substantiële bedragen uitlenen ondanks de beperkte inleg van kapitaal door de aandeelhouders. Qua voorwaarden en vormgeving wordt aangesloten bij de al bestaande garantie. Dat betekent dat ook voor de verhoging geen premie zal worden betaald.

9. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

Het is staand beleid dat in het geval van garantiekapitaal bij multilaterale ontwikkelingsbanken geen begrotingsreserve wordt aangehouden, mede vanwege het minimale risico.

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

Er wordt geen horizonbepaling gehanteerd. De reguliere kapitaalverhoging GCI-VII loopt tot 2030. De hoogte van het garantiekapitaal zal dan in het kader van de reguliere kapitaalverhoging opnieuw worden herzien.

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

De uitvoering van de regeling behoort tot de reguliere werkzaamheden van het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Hier zijn geen verdere uitvoeringskosten aan verbonden.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd?

De algemene verhoging van het garantiekapitaal van de AfDB zal intern door de bank en extern door kredietbeoordelaren geëvalueerd worden. Intern geeft de Bank tweemaal per jaar de *Medium Term Financial Outlook* uit die de financiële status van de Bank weergeeft. Daarnaast wordt *Capital Adequacy* per kwartaal geëvalueerd door de Raad van Bewindvoerders, waar Nederland ook in vertegenwoordigd is. De tussentijdse verhoging van het garantiekapitaal zal uiteraard ook in haar totaliteit geëvalueerd worden in 2030 tijdens het aflopen van de zevende kapitaalverhoging (GCI-VII). Verder is de jaarlijkse accountantscontrole op de jaarrekening van de AfDB een toetsingsmoment ten aanzien van de kapitaalpositie en de solvabiliteitsratio's van de bank.

Daarnaast vinden diverse andere evaluaties van de AfDB plaats. Het Ministerie van Buitenlandse zaken stelt eens per drie jaar een scorekaart van de AfDB op die met de Tweede Kamer wordt gedeeld. Verder wordt de AfDB periodiek geëvalueerd door *MOPAN*[11], het *Multilateral Organisation Performance Assessment Network*. Ook worden er door *IDEV*[12], het onafhankelijke evaluatiebureau van de bank, diverse evaluaties uitgevoerd naar de effectiviteit van de bank.

[11] MOPAN (2023) MOPAN assessment of the AfDB
[12] IDEV (2024) Evaluations

Annex I:

Tabel 1. Verdeling aandelen en stemrechten na *General Callable Capital Increase* Regionale lidstaten Afrikaanse Ontwikkelingsbank[13].

Annex 10 (c): Option 2 - Pro-rata allocation of the Callable Capital Increase to regional members in accordance with their pre-emptive rights

Regional Members	Shareholding & Voting Powers as of 30 September 2023				Allocation of CCI	Shareholding & Voting Powers after CCI						
	Shares subscribed*	Shareholding*	Total Votes	Voting Powers		Shares Allocated*	Shareholding	Change in absolute terms	Total Votes	Voting Powers	Change in absolute terms	% Change
ALGERIA	749,149	4.927%	733,890	5.054%	453,119	1,202,268	5.006%	0.079%	1,187,009	5.087%	0.033%	0.654%
ANGOLA	169,674	1.116%	165,940	1.143%	102,626	272,300	1.134%	0.018%	268,566	1.151%	0.008%	0.718%
BENIN	30,663	0.202%	30,436	0.210%	18,547	49,210	0.205%	0.003%	48,983	0.210%	0.000%	0.153%
BOTSWANA	113,839	0.749%	112,819	0.777%	68,855	182,694	0.761%	0.012%	181,674	0.779%	0.002%	0.212%
BURKINA FASO	60,014	0.395%	58,842	0.405%	36,299	96,313	0.401%	0.006%	95,141	0.408%	0.003%	0.621%
BURUNDI	34,524	0.227%	32,368	0.223%	20,881	55,405	0.231%	0.004%	53,249	0.228%	0.005%	2.378%
CABO VERDE	8,786	0.058%	9,174	0.063%	5,314	14,100	0.059%	0.001%	14,488	0.062%	-0.001%	-1.722%
CAMEROON	151,949	0.999%	147,476	1.016%	91,905	243,854	1.015%	0.016%	239,381	1.026%	0.010%	1.013%
CENT.AFR.REP	5,479	0.036%	5,910	0.041%	3,314	8,793	0.037%	0.001%	9,224	0.040%	-0.001%	-2.872%
CHAD	8,621	0.057%	8,962	0.062%	5,215	13,836	0.058%	0.001%	14,177	0.061%	-0.001%	-1.557%
COMOROS	1,163	0.008%	1,755	0.012%	704	1,867	0.008%	0.000%	2,459	0.011%	-0.002%	-12.811%
CONGO	56,199	0.370%	53,587	0.369%	33,992	90,191	0.376%	0.006%	87,579	0.375%	0.006%	1.706%
COTE D'IVOIRE	571,789	3.761%	554,555	3.819%	345,844	917,633	3.821%	0.060%	900,399	3.859%	0.040%	1.041%
DEM.REP.CONGO	263,054	1.730%	253,094	1.743%	159,107	422,161	1.758%	0.028%	412,201	1.767%	0.024%	1.353%
DJIBOUTI	1,213	0.008%	1,838	0.013%	734	1,947	0.008%	0.000%	2,572	0.011%	-0.002%	-12.916%
EGYPT	917,211	6.033%	875,142	6.027%	554,770	1,471,981	6.129%	0.096%	1,429,912	6.128%	0.101%	1.681%
EQ.GUINEA	9,588	0.063%	10,213	0.070%	5,799	15,387	0.064%	0.001%	16,012	0.069%	-0.002%	-2.433%
ERITREA	4,626	0.030%	5,135	0.035%	2,798	7,423	0.031%	0.000%	7,933	0.034%	-0.001%	-3.857%
ESWATINI	16,650	0.110%	16,927	0.117%	10,071	26,721	0.111%	0.002%	26,998	0.116%	-0.001%	-0.744%
ETHIOPIA	233,109	1.533%	226,313	1.559%	140,995	374,104	1.558%	0.024%	367,308	1.574%	0.016%	1.002%
GABON	65,385	0.430%	66,010	0.455%	39,548	104,933	0.437%	0.007%	105,558	0.452%	-0.002%	-0.485%
GAMBIA	19,585	0.129%	18,964	0.131%	11,846	31,431	0.131%	0.002%	30,810	0.132%	0.001%	1.104%
GHANA	334,511	2.200%	325,119	2.239%	202,327	536,838	2.235%	0.035%	527,446	2.261%	0.021%	0.959%
GUINEA	59,995	0.395%	58,719	0.404%	36,288	96,283	0.401%	0.006%	95,007	0.407%	0.003%	0.690%
GUINEA BISSAU	984	0.006%	1,609	0.011%	595	1,579	0.007%	0.000%	2,204	0.009%	-0.002%	-14.756%
KENYA	197,146	1.297%	191,504	1.319%	119,243	316,389	1.317%	0.021%	310,747	1.332%	0.013%	0.980%
LESOTHO	13,451	0.088%	12,898	0.089%	8,136	21,587	0.090%	0.001%	21,034	0.090%	0.001%	1.486%
LIBERIA	29,362	0.193%	27,545	0.190%	17,759	47,121	0.196%	0.003%	45,304	0.194%	0.004%	2.354%
LIBYA	333,625	2.194%	328,537	2.263%	201,791	535,416	2.229%	0.035%	530,328	2.273%	0.010%	0.454%
MADAGASCAR	96,764	0.636%	94,419	0.650%	58,527	155,291	0.647%	0.010%	152,946	0.655%	0.005%	0.806%
MALAWI	49,691	0.327%	48,807	0.336%	30,055	79,746	0.332%	0.005%	78,862	0.338%	0.002%	0.553%
MALI	27,045	0.178%	26,069	0.180%	16,358	43,403	0.181%	0.003%	42,427	0.182%	0.002%	1.281%
MAURITANIA	7,952	0.052%	8,309	0.057%	4,810	12,762	0.053%	0.001%	13,119	0.056%	-0.001%	-1.744%
MAURITIUS	95,362	0.627%	93,997	0.647%	57,679	153,041	0.637%	0.010%	151,676	0.650%	0.003%	0.418%
MOROCCO	685,399	4.508%	673,657	4.639%	414,560	1,099,959	4.580%	0.072%	1,088,217	4.664%	0.024%	0.527%
MOZAMBIQUE	86,167	0.567%	83,936	0.578%	52,118	138,284	0.576%	0.009%	136,054	0.583%	0.005%	0.872%
NAMIBIA	50,613	0.333%	49,971	0.344%	30,613	81,226	0.338%	0.005%	80,584	0.345%	0.001%	0.355%
NIGER	30,812	0.203%	30,438	0.210%	18,637	49,449	0.206%	0.003%	49,075	0.210%	0.001%	0.335%
NIGERIA	1,282,742	8.437%	1,260,510	8.681%	775,860	2,058,602	8.572%	0.135%	2,036,370	8.727%	0.046%	0.535%
RWANDA	20,160	0.133%	20,192	0.139%	12,193	32,353	0.135%	0.002%	32,385	0.139%	0.000%	-0.190%
SAO TOME & P.	9,841	0.065%	9,905	0.068%	5,952	15,794	0.066%	0.001%	15,857	0.068%	0.000%	-0.375%
SENEGAL	152,029	1.000%	144,954	0.998%	91,954	243,983	1.016%	0.016%	236,908	1.015%	0.017%	1.708%
SEYCHELLES	1,837	0.012%	2,462	0.017%	1,111	2,948	0.012%	0.000%	3,573	0.015%	-0.002%	-9.687%
SIERRA LEONE	15,893	0.105%	16,518	0.114%	9,613	25,506	0.106%	0.002%	26,131	0.112%	-0.002%	-1.552%
SOMALIA	4,373	0.029%	4,876	0.034%	2,645	7,017	0.029%	0.000%	7,521	0.032%	-0.001%	-4.008%
SOUTH AFRICA	745,367	4.903%	730,443	5.030%	450,831	1,196,199	4.981%	0.078%	1,181,274	5.063%	0.032%	0.640%
SOUTH SUDAN	48,388	0.318%	43,958	0.303%	29,267	77,655	0.323%	0.005%	73,225	0.314%	0.011%	3.664%
SUDAN	14,034	0.092%	14,659	0.101%	8,488	22,522	0.094%	0.001%	23,147	0.099%	-0.002%	-1.734%
TANZANIA	128,126	0.843%	124,719	0.859%	77,496	205,622	0.856%	0.013%	202,215	0.867%	0.008%	0.900%
TOGO	24,523	0.161%	24,429	0.168%	14,832	39,355	0.164%	0.003%	39,261	0.168%	0.000%	0.015%
TUNISIA	213,603	1.405%	208,908	1.439%	129,197	342,800	1.427%	0.022%	338,105	1.449%	0.010%	0.717%
UGANDA	58,274	0.383%	57,065	0.393%	35,247	93,521	0.389%	0.006%	92,312	0.396%	0.003%	0.669%
ZAMBIA	175,035	1.151%	170,241	1.172%	105,869	280,904	1.170%	0.018%	276,110	1.183%	0.011%	0.931%
ZIMBABWE	256,576	1.688%	249,093	1.715%	155,189	411,765	1.715%	0.027%	404,282	1.733%	0.017%	1.002%
SUB-TOTAL	**8,741,949**	**57.500%**	**8,527,815**	**58.730%**	**5,287,522**	**14,029,470**	**58.417%**	**0.917%**	**13,815,338**	**59.210%**	**0.480%**	

* Does not include STCCI shares

Note: Overall, there won't be a material change in Voting Powers (VP) for the GCCI when all countries participate, however, for those countries that didn't initially participate in GCI-VII or have forfeited shares during the GCI-VII period, there will be a decrease in their relative VP.

The callable capital allocated to each country in UA can be calculated by multiplying the number of shares "Allocation of CCI" by 10,000 (value per share). For example, for Algeria, the allocation of callable capital is 453,119 shares * 10,000 = UA 4,531,190,000 in callable capital.

[13] Interne beleidsvoorstellen garantiekapitaalverhoging Afrikaanse Ontwikkelingsbank (2024)

Tabel 2. Verdeling aandelen en stemrechten na *General Callable Capital Increase* Niet-Regionale lidstaten Afrikaanse Ontwikkelingsbank [14].

Annex 10 (d): Option 2 - Pro-rata allocation of the Callable Capital Increase to non-regional members in accordance with their pre-emptive rights

Non-Regional Members	Shareholding & Voting Powers as of 30 September 2023				Allocation of CCI	Shareholding & Voting Powers after CCI						
	Shares subscribed*	Shareholding*	Total Votes	Voting Powers		Shares Allocated*	Shareholding	Change in absolute terms	Total Votes	Voting Powers	Change in absolute terms	% Change
ARGENTINA	12,141	0.080%	12,495	0.086%	7,043	19,184	0.080%	0.000%	19,538	0.084%	-0.002%	-2.691%
AUSTRIA	65,059	0.428%	64,339	0.443%	37,740	102,799	0.428%	0.000%	102,079	0.437%	-0.006%	-1.265%
BELGIUM	93,548	0.615%	94,173	0.649%	54,267	147,815	0.615%	0.000%	148,440	0.636%	-0.012%	-1.908%
BRAZIL	21,791	0.143%	22,416	0.154%	12,641	34,432	0.143%	0.000%	35,057	0.150%	-0.004%	-2.675%
CANADA	560,957	3.690%	561,061	3.864%	325,409	886,366	3.691%	0.001%	886,470	3.799%	-0.065%	-1.675%
CHINA	187,839	1.236%	184,801	1.273%	108,965	296,804	1.236%	0.000%	293,766	1.259%	-0.014%	-1.075%
DENMARK	170,726	1.123%	167,907	1.156%	99,037	269,763	1.123%	0.000%	266,944	1.144%	-0.012%	-1.063%
FINLAND	71,224	0.468%	70,377	0.485%	41,317	112,541	0.469%	0.000%	111,694	0.479%	-0.006%	-1.234%
FRANCE	547,218	3.599%	536,534	3.695%	317,439	864,657	3.600%	0.001%	853,973	3.660%	-0.035%	-0.950%
GERMANY	607,477	3.996%	598,086	4.119%	352,395	959,872	3.997%	0.001%	950,481	4.074%	-0.045%	-1.102%
INDIA	41,896	0.276%	41,655	0.287%	24,304	66,200	0.276%	0.000%	65,959	0.283%	-0.004%	-1.459%
IRELAND	119,752	0.788%	116,299	0.801%	69,468	189,220	0.788%	0.000%	185,767	0.796%	-0.005%	-0.597%
ITALY	353,614	2.326%	346,931	2.389%	205,130	558,744	2.327%	0.001%	552,061	2.366%	-0.023%	-0.973%
JAPAN	802,406	5.278%	786,494	5.417%	465,472	1,267,878	5.279%	0.002%	1,251,966	5.366%	-0.051%	-0.938%
KOREA	70,128	0.461%	69,303	0.477%	40,681	110,809	0.461%	0.000%	109,984	0.471%	-0.006%	-1.239%
KUWAIT	65,059	0.428%	64,339	0.443%	37,740	102,799	0.428%	0.000%	102,079	0.437%	-0.006%	-1.265%
LUXEMBOURG	30,207	0.199%	30,209	0.208%	17,523	47,730	0.199%	0.000%	47,732	0.205%	-0.003%	-1.671%
NETHERLANDS	128,656	0.846%	127,154	0.876%	74,633	203,289	0.846%	0.000%	201,787	0.865%	-0.011%	-1.242%
NORWAY	171,726	1.130%	169,512	1.167%	99,618	271,344	1.130%	0.000%	269,130	1.153%	-0.014%	-1.197%
PORTUGAL	35,051	0.231%	34,951	0.241%	20,333	55,384	0.231%	0.000%	55,284	0.237%	-0.004%	-1.565%
SAUDI ARABIA	28,230	0.186%	28,271	0.195%	16,376	44,606	0.186%	0.000%	44,647	0.191%	-0.003%	-1.721%
SPAIN	154,377	1.015%	154,438	1.064%	89,553	243,930	1.016%	0.000%	243,991	1.046%	-0.018%	-1.683%
SWEDEN	228,998	1.506%	224,891	1.549%	132,841	361,839	1.507%	0.000%	357,732	1.533%	-0.016%	-1.009%
SWITZERLAND	213,678	1.405%	210,271	1.448%	123,954	337,632	1.406%	0.000%	334,225	1.432%	-0.016%	-1.084%
TURKEY	57,795	0.380%	57,225	0.394%	33,527	91,322	0.380%	0.000%	90,752	0.389%	-0.005%	-1.309%
U.K.	271,589	1.786%	272,214	1.875%	157,548	429,137	1.787%	0.001%	429,762	1.842%	-0.033%	-1.752%
U.S.A	965,467	6.350%	946,141	6.516%	560,063	1,525,530	6.352%	0.002%	1,506,204	6.455%	-0.061%	-0.931%
SUB-TOTAL	6,076,609	39.969%	5,992,487	41.270%	3,525,014	9,601,623	39.980%	0.012%	9,517,504	40.790%	-0.480%	

* Does not include STCCI shares

Note: Overall, there won't be a material change in Voting Powers (VP) for the GCCI when all countries participate, however, for those countries that didn't initially participate in GCI-VII or have forfeited shares during the GCI-VII period, there will be a decrease in their relative VP.

The callable capital allocated to each country in UA can be calculated by multiplying the number of shares "Allocation of CCI" by 10,000 (value per share). For example, for Argentina, the allocation of callable capital is 7,043 shares * 10,000 = UA 70,430,000 in callable capital.

[14] Interne beleidsvoorstellen garantiekapitaalverhoging Afrikaanse Ontwikkelingsbank (2024)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Datum
15-04-2024

Onze Referentie
Min-BuZa.2024.102

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
DOB-PID: 18 april

Plandatum/Deadline Kamer
26 april 2024

Aan R
Van Bescherming persoonlijke levenssfeer
Via
Kopie aan
Afgestemd met

nota

Begeleidende Kamerbrief Toetsingskader Risicoregelingen Afrikaanse Ontwikkelingsbank

Aanleiding

Op 12 april jl. sprak de ministerraad (MR) over de Voorjaarsbesluitvorming en is het toetsingskader risicoregelingen Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB) goedgekeurd.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met het versturen van de begeleidende Kamerbrieven en het toetsingskader risicoregelingen Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB) aan de Eerste en Tweede Kamer.

Kernpunten

- U gaf op 3 april jl. goedkeuring voor de verhoging van het garantiekapitaal van de AfDB met maximaal €915 miljoen[1], zodat de AfDB haar AAA-kredietstatus kan behouden. Dit is een garantstelling met zeer laag risico en géén betalingsverplichting.
- Voor nieuwe garanties en garantieverhogingen dient een ingevuld toetsingskader risicoregelingen na goedkeuring van de ministerraad aan de Eerste en Tweede Kamer te worden aangeboden.
- Bijgaand toetsingskader is op 12 april goedgekeurd in de ministerraad[2].
- Bijgaande Kamerbrieven dienen om het goedgekeurde toetsingskader aan te bieden aan de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting

Problematiek
De AAA-kredietstatus van de AfDB is belangrijk voor het goedkoop aantrekken van financiering op de kapitaalmarkten om zodoende aantrekkelijk geprijsde leningen aan de Afrikaanse lidstaten te kunnen verstrekken. De AAA-status van de AfDB wordt mede bepaald door het aandeel van AAA-aandeelhouders. Doordat de VS in augustus 2023 zijn AAA-status verloor, nam dit aandeel fors af. Hierdoor

[1] Min.BuZa.2024.20634-34
[2] Besluitenlijst MR 12 april, kenmerk: 4394470

kwam de AAA-kredietstatus van de AfDB in gevaar en moet de AfDB haar leencapaciteit fors verminderen. Dit terwijl de noden in Afrika alleen maar toenemen. Aandeelhouders besloten daarom dat een verhoging van het garantiekapitaal nodig is.

Oplossing
De AfDB heeft alle aandeelhouders gevraagd om naar rato hun garantiekapitaal te verhogen. Tijdens een speciale vergadering op 9 februari jl. sprak de Raad van Gouverneurs over de hoogte van de garantiekapitaalverhoging. Nederland heeft hierbij ingezet op het lage financieringsscenario. Een grote meerderheid van de lidstaten sprak echter een voorkeur uit voor het hoge financieringsscenario. Nederland dient haar garantiekapitaal in het hoge scenario met maximaal EUR 915 mln. te verhogen. Om verwatering van de Nederlandse stemrechten (0,876%) te voorkomen en gezien het belang van de AfDB voor Nederland, heeft u in een eerdere nota ingestemd om mee te doen aan het financieringsscenario waarover overeenstemming wordt bereikt[3]. Het garantiekapitaal vormt geen betalingsverplichting en zal alleen in een uitzonderlijke situatie leiden tot financiële consequenties voor de Nederlandse Staat en/of het ODA-budget. In afstemming met MinFIN IRF is het risico tot een betalingsverplichting als aanvaardbaar beoordeeld.

Vervolgproces
De definitieve besluitvorming over de hoogte van het totale garantiekapitaal vindt plaats tijdens de jaarvergadering van de AfDB in Nairobi van 27 t/m 31 mei 2024. Het krachtenveld binnen de Raad van Gouverneurs maakt het zeer waarschijnlijk dat consensus wordt bereikt over een hoog financieringsscenario. Het toetsingskader gaat daarom uit van een maximale verhoging van het garantiekapitaal. De verhoging van het garantiekapitaal is opgenomen in de eerste suppletoire begroting van BHOS. Mocht alsnog worden besloten tot een lager scenario, dan wordt dit gecorrigeerd in de suppletoire begroting voor Prinsjesdag. Na goedkeuring van de Tweede en Eerste Kamer kan het garantiekapitaal naar verwachting na de zomer van 2024 worden verhoogd.

Belang van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank
De AfDB is één van de belangrijkste ontwikkelingsbanken voor het Nederlandse BHOS-beleid, voor de BHOS-focusregio's in Afrika en voor de rijksbrede Afrika-strategie. De AfDB verstrekt leningen aan Afrikaanse lidstaten voor hun economische ontwikkeling.

[3] Min-BuZa.2024.20350-24 en Min-BuZa.2024.20634-34